

I. CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

Od wielu miesięcy trwała dyskusja wokół niefortunnego pomysłu Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej o wycięciu 10 000 drzew rosnących pomiędzy wałami na prawym brzegu Wisły na odcinku od mostu siekierskiego aż do zoo w Warszawie. Argumentowano, że drzewa, które tam rosną, hamują przepływ wody w okresie wezbrań, powodują podpiętrzanie Wisły zwiększając groźbę wylewu. Pomysł ten był krańcowym przeciwieństwem koncepcji wyłonionej w drodze kosztownego konkursu, a zaprezentowanej na warszawskim Ratuszu wiosną tego roku, który zakładał nadzwyczajną troskę o tereny zielone wzdłuż Wisły, a także niezwykłą dbałość o byt dzikich mieszkańców tych enklaw, co w sumie miało tworzyć całość zapierającą dech w piersiach całej Europy. Planowana wycinka nadwiślańskich drzew wizje te całkowicie przekreślała. Zresztą wydaje się, że zarówno ci, którzy planowali wycinanie drzew, jak i tworzenie nadzwyczajnych, dzikich enklaw przyrody w mieście, nad rzekę nie zaglądają, nie umieją pływać, nigdy nie siedzieli nawet w kajaku i prawdopodobnie nie odróżniają wydry od bobra. W krajach cywilizowanych, o rozwiniętej infrastrukturze, takich pomysłów nie ma, bowiem tam około 18 proc. wód opadowych można zatrzymać w zbiornikach retencyjnych zmniejszając tym samym zagrożenia powodziami. W Polsce istniejące zbiorniki retencyjne mieszczą około 6 proc. wód opadowych i mamy niewielkie możliwości regulowania szybkości ich spływu. W czasie obfitych opadów i gwałtownych wezbrań wód jesteśmy bezradni i możemy rwać sobie włosy z głów, obserwując jak woda rujnuje miasta, domy, drogi, mosty, linie kolejowe, szkoły, fabryki, niszczy zasiewy i uprawy. (...)

Popularyzowana ostatnio słuszna koncepcja tworzenia tzw. małej retencji polegająca na budowie małych zbiorników wodnych na niewielkich rzekach i strumieniach nie rozwiąże krajowych problemów w gospodarce wodą, a realizowana w prostacki, dyletancki sposób prowadzi do całkowitej degradacji istniejących cieków i otaczającej je przyrody. Odpowiednie urzędy wydające zezwolenia wodno-prawne na budowę niewielkich zapór i korzystanie z ich wód, powinny jednocześnie stawić warunek utrzymania ciągłości ich przepływu i budowy przepławek dla ryb. Tego nie robią i przegrodzone tamami koryta wielu niewielkich rzek okresowo wysychają. Zmienia się siedliskowy charakter ich otoczenia, giną ryby...

Maciej Zdżienicki, *Między jedną powodzią a drugą*. [w:] „Przyroda Polska”, grudzień 2006, s.16-17.

1. Decyzja o wycięciu drzew została wydana w celu:

- a) zapewnienia miastu bezpieczeństwa
- b) ochrony miejskich terenów zielonych
- c) wygospodarowania wolnej przestrzeni rekreacyjnej
- d) przeciwdziałania powodziom

2. Decyzja Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej była sprzeczna z dążeniem do:

- a) ochrony siedzib dzikich zwierząt
- b) budowy niewielkich zapór
- c) zakładania terenów zielonych
- d) tworzenia obszarów leśnych

3. Uznano, że powódź może powstać na skutek:

- a) braku zbiorników retencyjnych
- b) nadmiernego zadrzewienia terenu
- c) zasiedlenia brzegów rzek przez dzikie zwierzęta
- d) wezbrania i spiętrzenia rzeki

4. Autor artykułu boleje, że urzędy nie zadbały o:

- a) szybką wycinkę drzew
- b) ochronę naturalnych cieków
- c) bezpieczeństwo warszawiaków
- d) urodę terenów nadwiślańskich

5. Niewielkie zapory spełniałyby swą rolę, gdyby:

- a) budowano je w sposób fachowy
- b) uwzględniały potrzeby środowiska
- c) skutecznie zamykały dostęp faunie wodnej
- d) gromadziły co najmniej 6% wód opadowych

6. Zgodnie z założeniem autora odbiorcą tego tekstu jest:

- a) Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
- b) człowiek zainteresowany ekologią
- c) warszawski urzędnik
- d) czytelnik tekstów popularno-naukowych

II. LITERATURA

7. Zasada trzech jedności w dramacie starożytnym dotyczyła:

- a) miejsca
- b) czasu
- c) postaci
- d) akcji

8. Strój starożytnego aktora składał się z:

- a) maski
- b) chitonu
- c) wieńca z wawrzynu
- d) koturnów

9. Rola chóru w „Antygonie” polega na:

- a) spotęgowaniu nastroju
- b) komentowaniu zdarzeń
- c) wprowadzeniu w akcję
- d) tworzeniu odrębnych wątków

10. Kreon skazał Antygonę pomimo:

- a) okazanej przez nią skruchy
- b) przestrogi wróżbiarza
- c) prośby Ismeny
- d) błagań Hajmona

11. Antygoną domagała się:

- a) równych praw dla wszystkich mieszkańców Teb
- b) pochowania zmarłego brata
- c) respektowania praw boskich
- d) dziedziczenia tronu

12. Prawdłowo zostały zestawione terminy:

- a) dramat - didaskalia
- b) liryka - narrator
- c) epika - powieść
- d) nowela - punkt kulminacyjny

13. Prawidłowo zostały zestawione nazwiska twórców z dziełami w szeregu:

- a) A. Mickiewicz - „Sowiński w okopach Woli”
- b) A. Czechow - „Folwark zwierzęcy”
- c) T. Różewicz - „Elegia o... [chłopcu polskim]”
- d) E. Hemingway - „Świętoszek”

14. W „Quo vadis?” Neron zorganizował widowisko z udziałem Ligii, aby:

- a) położyć kres chrześcijaństwu
- b) ukarać Winicjusza
- c) okazać Petroniuszowi swą władzę
- d) stłumić bunt publiczności

15. Ligia uciekła przed Winicjuszem, ponieważ:

- a) bała się jego natarczywości
- b) wyznawała inne niż on wartości
- c) kochała innego człowieka
- d) złożyła śluby panieńskie

16. „Quo vadis?” jest powieścią historyczną, gdyż:

- a) opowiada o zdarzeniach znanych z historii
- b) zawiera wątki fikcyjne
- c) przedstawia zdarzenia odległe autorowi
- d) ukazuje postacie Winicjusza i Ligii

17. W „Folwarku zwierzęcym” czytamy, że:

- a) „wszystkie zwierzęta są równe, ale niektóre są równiejsze”
- b) „człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać”
- c) „kto nie był ni razu człowiekiem, temu człowiek nic nie pomoże”
- d) „miłość przychodzi odchodzi jest z nami nagle jej nie ma (...)”

18. Aby utrzymać się przy władzy, świnię:

- a) zmieniły prawo
- b) posłużyły się przeszkolonymi psami
- c) sprowadziły do folwarku broń i amunicję
- d) zręcznie manipulowały mieszkańcami folwarku

III. NAUKA O JĘZYKU

19. Zdaniem podrzędnie złożonym podmiotowym jest wypowiedzenie:

- a) Pomoże ci każdy, kto tylko ma dobrą wolę.
- b) Nie wiem, kto może to zrobić.
- c) Okazuje się, że wszyscy mogą pomóc.
- d) Dowiedziałem się, że nie przyjdiesz.

20. Zdaniem podrzędnie złożonym orzecznikowym jest wypowiedzenie:

- a) Jest taki, że nikt mu nie ufa.
- b) Był tym, za kogo się podawał.
- c) Dzień był taki, że zaraz ruszyliśmy na wycieczkę.
- d) Oni są tymi, o których właśnie mówiłam.

21. Mowę zależną stanowi zdanie podrzędnie złożone:

- a) podmiotowe
- b) dopełnieniowe
- c) przydawkowe
- d) orzecznikowe

22. Mowę niezależną wprowadza się do tekstu w celu:

- a) urozmaicenia narracji
- b) wskazania na indywidualne cechy postaci
- c) ukazania uczuć bohaterów
- d) opisanie przez narratora wyglądu postaci

23. Chcąc przekształcić mowę zależną: „Mama poprosiła, żebyśmy poszli z nią do babci” na mowę niezależną, należy zmienić:

- a) formy rzeczowników
- b) formę czasownika
- c) interpunkcję
- d) zaimek

24. Prawidłowo są zestawione synonimy w szeregu:

- a) ekspert - dyletant
- b) kompetencja - szacunek
- c) konspiracja - podziemie
- d) oracja - przemówienie

25. Homonimem jest wyraz:

- a) zajączek
- b) postać
- c) mina
- d) kraj

26. Homonimy powodują, że wypowiedź staje się:

- a) ciekawsza
- b) niejednoznaczna
- c) monotonna
- d) urozmaicona

27. Neologizm frazeologiczny jest zawarty w zdaniu:

- a) Nowe przepisy dają ludziom przedsiębiorczym zielone światło.
- b) Ta wyjątkowa sytuacja wprawiała nas w zakłopotanie.
- c) Poszedł na zakupy do supermarketu.
- d) Okrągły stół dał impuls do nowych działań.

28. Błędnie został podany związek frazeologiczny w zdaniu:

- a) Porwał się z siekierą na słońce.
- b) Patrzy się jak osioł w malowane wrota.
- c) Ten plan spalił z panewki.
- d) Bądź odpowiedzialny i stań na wysokości zadania.

29. Formant zerowy zawiera wyraz:

- a) bieg
- b) związek
- c) myśl
- d) zakaz

30. Dwie podstawy słotwórcze zawiera wyraz

- a) podgłówek
- b) Pomorze
- c) zapoznawczy
- d) rozchmurzyć